

/DE IMPACT VAN DE KLIMSPORT OP DE BELGISCHE ROTSMASSIEVEN

Op één van mijn klimuitstapjes dook de vraag "wat is de impact van de klimsport op de Belgische rotsmassieven" in me op. Misschien merkte jij hier en daar ook al gladdere stukken op aan het klimmassief? Ik ging op onderzoek om te weten te komen hoeveel schade de klimsport toebrengt aan de rotsen in België. Of, misschien doen we als klimmers net helemaal niets verkeerd?

Wist je dat in België slechts één à twee procent van de aanwezige rotsen wordt beklommen? Deze beklimbare rotsen staan onder andere onder toezicht van de Klim- en Bergsportfederatie en de rotsbeheerders. "In België is het percentage zo klein omdat rotsen vaak gelegen zijn op privéterrein, of ze liggen op een moeilijk bereikbare locatie zoals bijvoorbeeld langs het water", vertelt Koen Hauchecorne, beleidsmedewerker bij de Klim- en Bergsportfederatie.

VAN ROTS TOT KLIMMASSIEF

Het vrijwaren van een rotsmassief begint met een algemene prospectie. Nadien volgt een omslachtig proces om toelating te verkrijgen van de eigenaar en de overheid. "We kunnen de capaciteit van beklimbare rotsen makkelijk tot vijf à tien procent uitbreiden", zegt Koen Hauchecorne. De rotsen aankopen of huren is nog maar de eerste stap, ze geschikt maken om te klimmen is een heel ander verhaal. De massieven liggen ergens verspreid in het landschap. Vaak vergt het heel wat werk om de locatie toegankelijk te maken voor klimmers: hekken plaatsen, overbodige begroeiing weghalen, paden aanleggen... Dit zijn belangrijke taken voor de rotsbeheerders. Tot slot dient het klimmassief ook behaakt te worden. Het Belgian Rebolting Team (BRT) zijn de vrijwilligers die zich hiermee bezighouden.

HAKEN EN RELAIS ALS BASIS

Het Belgian Rebolting Team is een onderdeel van de KBF en zorgt in diens naam voor het onderhoud en de equipering van de rotsen. "De vrijwilligers van het BRT onderhouden bestaande gebieden en staan in voor de opening van nieuwe massieven. Het is onze taak om ervoor te zorgen dat aan de eisen van de milieuvergunning wordt voldaan", vertelt Kobe Bellinkx van het BRT. Verdeeld in verschillende secties behoren de leden elk tot een team. "Afhankelijk van het team waartoe je behoort, ga je zes tot veertien keer per jaar op pad om de Belgische klimmassieven te verzorgen."

EEN WERK VAN LANGE ADEM

Een nieuw klimgebied openen, kan niet van vandaag op morgen. "Neem bijvoorbeeld een klimgebied van honderd routes", stelt Kobe Bellinkx, "dat omvat makkelijk vier jaar werk. In België komen er dus langzaam nieuwe gebieden bij." Vooral het verkrijgen van een milieuvergunning is tijdrovend. Het vergt al gauw één tot twee jaar om deze te verkrijgen. "Het laatste nieuwe gebied in de Ardennen is Comblain-la-Tour." Kunnen we dan wel lang genoeg genieten van dit stappende werk? "Zeker wel, want de slijtage van de rotsen door klimmers loopt over minstens vijftien jaar", zegt Koen Hauchecorne.

VERSLIJTEN KLIMMERS ONZE ROTSEN?

In België bestaan de meeste rotsen uit kalksteen en een kleiner percentage uit zandsteen. Die eersten zijn oude koraalriffen die 300 tot 400 miljoen oud zijn. "Kalksteen is op vlak van slijtage vooral gevoelig aan water omdat dit het gesteente doet oplossen", zegt

student geologie Lars. De rotsen zijn dus onderhevig aan natuurlijke slijtage door water. Maar hoe zit het met de impact van klimactiviteiten? Als we spreken in een proces van jaren, staat het vast dat rotsen gladder worden wanneer ze vaak beklommen worden. "Vaak zijn het de makkelijke routes die hier als eerste slachtoffer van worden", meldt Koen. "Deze routes worden dan simpelweg moeilijker om te beklimmen doordat je minder grip hebt op die gladde stukken." Ook over het gebruik van magnesium werden al veel discussies gevoerd. "Of het werkelijk schadelijk is voor de natuur is niet geweten, maar een mooi zicht zijn die witte vlekken aan de rotsen natuurlijk niet", vertelt de beleidsmedewerker van KBF.

PROCES ZONDER OMKEER

Eens de rotsen versleten zijn, blijven ze dat ook. Daar valt weinig aan te doen. Maar toch bestaan er vandaag technieken die de klimroutes kunnen herstellen. "In Frankrijk smeren ze soms hars en zand op de rotsen om ze opnieuw een ruwere textuur te geven", vertelt Koen. "Hoe duurzaam dit is, blijft wel een raadsel. Dit kan het probleem mogelijk voor korte duur oplossen, maar is het zoveel inspanning wel waard?" De Klim- en Bergsportfederatie experimenteerde op onze rotsen al met een bouchardeerhamer en zoutzuur. "Het is een tijdsintensieve techniek om de rotsen opnieuw ruwheid te geven." Door de gladde delen op kunstmatige wijze opnieuw een ruwere structuur te geven, hoopt men de klimroutes terug op punt te stellen. Alweer rijst de vraag of het de moeite wel waard is. "In België zijn er nog voldoende rotsen", erkent Kobe Bellinkx.

BELANG VAN GOED BEHEER

"De gedachte dat natuur niet beheerd moet worden, is achterhaald", zegt Kobe Bellinkx. "Ook het herequiperen gebeurt nu op een duurzame manier. Vroeger behaakte men routes met haken van eigen zakgeld. Nu betaalt de federatie duurzame lijmhaken. Deze zijn bestand tegen ons klimaat. Dat is een serieuze vooruitgang." Wetenschappelijke studies bewijzen dat rotsklimmen een positieve invloed heeft op de zeldzame pioniersvegetatie. Deze vegetatie, die zich als eerste ontwikkelt op kale en lege plekken, gaat er zeker op vooruit door het rotsklimmen. Via milieuvergunningen worden de zones die reeds over een zeldzame vegetatie beschikken meestal voorzien van een integraal klimverbod. "Anderzijds krijgt, door het beklimmen van de Belgische rotsen, klimop geen kans om de hele rots te bedekken", merkt Kobe op. "Het is die klimop die alle zeldzame vegetatie verstikt." We stellen dus vast dat rotsklimmen de flora in zekere zin stimuleert.

We kunnen concluderen dat de klimsport een minimale impact heeft op de rotsen van onze Ardennen. Mocht je je als klimmer toch schuldig voelen over het weliswaar minieme leed dat je de natuur aandoet, zijn er nog een aantal tips. Pas je schoeisel aan, draag klamschoenen in plaats van zware bergschoenen. Afdalen in rappel is nog zo fijn, maar heviger van aard voor de rotsen en de flora die erop groeit, dus pak het wat zachter en rustiger aan. Probeer magnesium te vermijden en laat je touwen niet onnodig lang hangen. De belangrijkste tip die ik je geef is om te blijven genieten van de bergsport, want waarvoor zouden we die rotsen anders gebruiken? De klimsport heeft zelfs een positief effect op de Belgische rotsen! ▲

